

Next living

1 REACTIE

GEPLAATST DOOR:
JURGEN VAN DER HEIJDEN

SENIOR ADVISEUR DUURZAAMHEID

WO 18 JAN

GEMEENSCHAP, TENZIJ

Bewoners richtten in 2005 in Hoogeloon de eerste zorgcoöperatie op, en in 2007 op Texel de eerste energiecoöperatie. Hoogeloon behoort nu tot de kopgroep van de meer dan 375 bewonersinitiatieven rond zorg, welzijn en wonen. Texel behoort tot de kopgroep van de meer dan 500 bewonersinitiatieven rond duurzame energie en verduurzaming in het algemeen. Dit illustreert de opkomst sinds meer dan tien jaar van wat velen de energieke samenleving noemen. Er zijn veel meer illustraties rond natuur, vervoer, stadslandbouw, recycling van afval, water, voedsel en maaltijden, en nog veel meer.

Bewonersinitiatieven werken op een bijzondere, niet eerder vertoonde manier aan de productie van energie, zorg, welzijn, voedsel en andere zeer belangrijke voorzieningen waarvan we gewend zijn dat deze vooral komen van markt en overheid. Die blijven voor een groot deel daarvandaan komen, maar bewonersinitiatieven nemen mede regie. Dat doen zij door een deel van de productie in eigen hand te nemen, en door namens grote collectieven invloed uit te oefenen op de wijze waarop markt en overheid produceren. Gevolg is dat de regie niet alleen komt vanuit hoofdkantoren, maar ook vanuit de wijk, en dat zorgt voor meer efficiënte, waardoor minder kosten, en voor meer kwaliteit.

Bewoners zijn in hun wijk in staat om niet alleen zeer precies gebruik te maken van zorg, energie of vervoer, maar zijn ook in staat om deze en andere producten te combineren. Denk aan een buurttuin die naast voedsel en gezond groen zorgt voor welzijn van buurtbewoners en voor plaatsen voor dagopvang en re-integratie. Vanuit hoofdkantoren is dit nooit zo goed te organiseren. Steeds meer bedrijven en overheden zien hoe zij beter kunnen presteren door zich op locatie mede te laten aansturen door bewoners, en ook andere lokale partijen. Die sturen door middel van de gemeenschappen waarin zij zitten, en die hen in staat stellen met veel informatie veel handelingen zeer precies op elkaar af te stemmen, en om zich daarover te verantwoorden.

Niet eerder vertoond is een wijze van productie door en voor gemeenschappen die heel nauwkeurig vraag en aanbod bij elkaar helpen brengen van niet alleen een enkel product, maar ook diverse producten tegelijk die elkaar versterken. Dat behoort tot de kern van de energieke samenleving, en deze toont aan hoe gemeenschappen kunnen zorgen voor betere prestaties van markten en overheden. Niet altijd, want bij veel voorzieningen nemen bewoners weinig tot geen regie; daar blijft deze geheel of voor het grootste deel in handen van marktpartijen en overheden. Het Rijk kan hierop reageren door te leren van de energieke samenleving, zoals het Rijk al actief doet, en te leren van een eerder traject onder de naam 'Markt, tenzij', van vooral Rijkswaterstaat.

Bij 'Markt, tenzij' is veel geleerd over de rol die de overheid wel degelijk moet spelen, en over wat zij beter aan de markt kan overlaten. Nu gemeenschappen mede regie nemen over productie van zowel marktpartijen, als overheden zullen deze beide laatste partijen hieraan ruimte moeten geven. Het kan ze bovendien helpen om hun producten en diensten beter aan de man te brengen. Vandaar het idee van 'Gemeenschap, tenzij'. Net als bij 'Markt, tenzij' kan een traject het Rijk helpen om zijn positie te bepalen. Interessant is hoe het Rijk met zo'n traject ook andere overheden behulpzaam kan zijn, en ook bewonersinitiatieven en marktpartijen. Wij pleiten derhalve voor het opzetten van een traject 'Gemeenschap, tenzij' in het verlengde van programma's die het Rijk al heeft lopen rond de Energieke samenleving, en waarvan ook bewoners en bedrijven kunnen leren.

Hierover door praten? Kom dinsdag 24 januari naar het programma [Coöperatieve Maatschappij #3 Buurtbestek](#) in Pakhuis de Zwijger. [Meld je hier aan](#).

AUTEUR

JURGEN VAN DER HEIJDEN

Als professional en vrijwilliger werk ik aan de economie van de plek en de gemeenschap. Dat doe ik door gemeenschappen te helpen bij het opzetten van vooral energiecoöperaties, en door betrokkenheid bij Nederland Zorgt voor Elkaar. Veel werk stop ik in de economie van multifunctionele projecten: welke kosten bespaar je daarmee, en welke extra inkomsten genereer je. Naar blijkt zijn gemeenschappen vooral bezig met multifunctionele oplossingen

DEEL:

ANONIEM REAGEREN KAN NIET. LOG DAAROM EERST IN. OF REGISTREER.

REGISTREREN

of

LOG IN

1 REACTIES

Ger Pepels
docent/onderzoeker

2017-02-10 16:00:06

Relevante stellingame!

Geheel in lijn met de constatering van WRR dat gemeenschappelijke goederen/diensten het uitgangspunt voor de vormgeving van de maatschappelijke waardecreatie zouden moeten (gaan) vormen. De fundamentele omkering in het denken is echter tot op heden niet tot stand gekomen. Er zijn sterke aanzetten tot maatschappelijke waardecreatie door burgerinitiatieven, en in/vanuit gemeenschappen. Ondanks de groei van het aantal voorbeelden valt er ook nog ruimte te winnen om de beschikbare maatschappelijke energie vanuit de gemeenschappen in beweging te krijgen. Hoe betrek je meer gemeenschappen en daarmee een groeiend aantal initiatieven zodat de maatschappelijke waarde verder groeit en zichtbaarder wordt?

Interessant om te vernemen hoe condities gerealiseerd kunnen worden zodat de initiatieven in grotere getale ook meewerken aan het creëren van voorwaarden! In mijn ervaring gaat de aandacht en energie van vele, relatief prille initiatieven uit naar de realisatie van de doelstellingen.

MEEST RECENTE BIJDRAGEN

**BLOG: OVER DE
GRENS #1:
GRENZELOOS
RUIJTE MAKEN**

do 2 sep

door Wij Maken
Nederland**BLOG: OVER DE
GRENS #2:
GRENZELOZE
MOBILITEIT**

do 2 sep

door Wij Maken
Nederland**BLOG: OVER DE
GRENS #3:
GRENZELOOS
LANDSCHAP**

do 2 sep

door Wij Maken
Nederland**DEMOCRATIE &
ENERGIE #3:
BURGERINITIATIEVEN**

wo 1 sep

door Wij Maken
Nederland**DEMOCRATIE &
ENERGIE #2:
WINDMOLENS**

wo 1 sep

door Wij Maken
Nederland